

Singelland
VO Surhuisterveen

Examenreglement VMBO

CSE jaar 2026

**Examenreglement
&
Programma van toetsing en afsluiting**

OSG Singelland

VO Surhuisterveen

Cohort 2024

Schooljaar 2024-2025 en 2025-2026 (vmbo: leerweg TL-3 en TL-4)

Schooljaar 2024-2025 en 2025-2026 (vmbo: leerweg KB-3 en KB-4)

Schooljaar 2024-2025 en 2025-2026 (vmbo: leerweg BB-3 en BB-4)

Schooljaar 2025-2026 (vmbo: leerweg LWT-4)

Grondslag

Het Examenreglement en het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) per locatie zijn gebaseerd op artikel 2.60, eerste en tweede lid van de Wet voortgezet onderwijs 2020.

Vaststelling bevoegd gezag

Het Examenreglement, op voorstel van de examencommissie, en het Programma van Toetsing en Afsluiting zijn vastgesteld door het bevoegd gezag van OSG Singelland op 1 oktober 2024, nadat de medezeggenschapsraad van OSG Singelland met het Examenreglement (en de door het bestuur voorgelegde beleidskeuzes in het PTA) op 1 oktober 2024 heeft ingestemd.

Het Examenreglement en het Programma van Toetsing en Afsluiting is van toepassing op:

- 1) Schoolsoort VMBO, theoretische leerweg (TL), leerjaar 3 voor het schooljaar 2024-2025 en leerjaar 4 voor het schooljaar 2025-2026.
- 2) Schoolsoort VMBO, kaderberoepsgerichte leerweg (KB), leerjaar 3 voor het schooljaar 2024-2025 en leerjaar 4 voor het schooljaar 2025-2026.
- 3) Schoolsoort VMBO, basisberoepsgerichte leerweg (BB), leerjaar 3 voor het schooljaar 2024-2025 en (BB) en leerjaar 4 voor het schooljaar 2025-2026.
- 4) Schoolsoort VMBO, leerwerktraject (LWT), leerjaar 4 voor het schooljaar 2025-2026.

Tijdens het laatste examenjaar worden ruim voor de aanvang van het centraal examen door de secretaris van het eindexamen de data van het centraal examen aan de kandidaten bekendgemaakt.

Verzending aan inspectie en uitreiking aan kandidaten

Het examenreglement en het Programma van Toetsing en Afsluiting is voor 1 oktober aan de onderwijsinspectie gezonden en aan alle kandidaten verstrekt die tot het examen vmbo-tl, vmbo-gl, vmbo-kb, respectievelijk vmbo-bb en vmbo- bb-LWT zijn toegelaten.

Voorbehouden

Wijzigingen in de wet- en regelgeving gedurende de looptijd van dit examenreglement kunnen leiden tot tussentijdse aanpassingen van het examenreglement en het PTA. Eventuele wijzigingen worden volgens de geldende procedures voorgelegd aan de MR en kenbaar gemaakt aan de kandidaten en de onderwijsinspectie. Evidente misstellingen in de tekst kan het bevoegd gezag onder kennisgeving aan alle kandidaten en de onderwijsinspectie corrigeren.

Begrippenlijst

Bevoegd gezag	De Stichting OSG Singelland, statutair vertegenwoordigd door de bestuurder.
Centraal examen (CE)	Het deel van het eindexamen dat volgt, nadat de kandidaat het schoolexamen heeft afgesloten.
CvTE	College voor Toetsen en Examens
Commissie van beroep	De commissie als bedoeld in artikel 2.63 van de Wet voortgezet onderwijs 2020, waar de kandidaat in beroep kan gaan tegen een besluit van de directeur om een maatregel te treffen bij een geconstateerde onregelmatigheid als bedoeld in artikel 3.58, eerste lid van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020.
CSPE	Centraal schriftelijk en praktisch examen
Directeur	De directeur/rector van de school van OSG Singelland waarop dit Examenreglement en Programma van Toetsing en Afsluiting betrekking heeft.
Eindexamen	Een examen tenminste in het geheel van de voorgeschreven vakken.
Examencommissie	Een gemandateerde commissie bestaande uit minimaal drie personen (bijvoorbeeld de examensecretaris, een teamleider en een docent). Taken van de examencommissie zijn opstellen van een voorstel van het examenreglement, maken van een jaarlijks voorstel van het programma van toetsing en afsluiting, borgen van het afsluitend karakter en de kwaliteit van het schoolexamen en het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen om te komen tot een beoordeling van het schoolexamen.
Examinator	Degene die is belast met het afnemen van het examen in een vak.
Hij	Onder 'hij' wordt in dit examenreglement tevens verstaan 'zij' of een andere genderspecifieke aanduiding voor een kandidaat.
Herkansing	Het opnieuw deelnemen aan een toets van het centraal examen of het schoolexamen.
Kandidaat	De leerling van OSG Singelland die tot het eindexamen is toegelaten.
LOB	Loopbaanoriëntatie en -begeleiding
Profielwerkstuk	Het profielwerkstuk is een werkstuk, een presentatie daaronder begrepen, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn in het desbetreffende profiel.
Schoolexamen (SE)	Het eerste deel van het examen, dat wordt afgesloten voor het begin van het eerste tijdvak van het centraal examen.
Secretaris van het eindexamen	De door de directeur uit het personeel van de school aangewezen persoon die, conform artikel 2.51a van de Wet voortgezet onderwijs 2020, samen met de directeur verantwoordelijk is voor de organisatie en het goed verloop van het eindexamen.

Toets	Een toets met schriftelijke of mondelinge vragen en opdrachten of een praktische opdracht.
Wettelijk vertegenwoordiger	Ingeval van een minderjarige kandidaat, degene(-n) die de ouderlijke macht dan wel de voogdij over de minderjarige uitoefen(-t)(-en) en vertegenwoordigingsbevoegd is (zijn).

Inhoudsopgave:

- [1. De indeling van het eindexamen](#)
- [2. Bezwaar, onregelmatigheden en beroep](#)
- [3. Overige bepalingen](#)
- [4. Organisatie Schoolexamen](#)
- [5. Afsluiting en cijfers Schoolexamen](#)
- [6. Herkansingsregeling toetsen Schoolexamen](#)
- [7. Organisatie Centraal Examen](#)
- [8. Cijfers eindexamen](#)
- [9. Vaststelling uitslag eindexamen vwo, havo en vmbo-tl](#)
- [10. Uitslag eindexamen vwo, havo en vmbo](#)
- [11. Herkansingsregeling Centraal Examen vwo-havo-vmbo](#)
- [12. Diploma, cijferlijst en certificaat vwo-havo-vmbo](#)
- [Bijlage 1: regels m.b.t. inzage in digitaal gemaakte examens](#)
- [Bijlage 2: voorwaarden voor het iudicium cum laude](#)
- [Bijlage 3: Procedure bezwaar](#)
- [Bijlage 4: PTA escalatieladder](#)

1. De indeling van het eindexamen

- 1.1. Het eindexamen bestaat voor ieder vak uit een schoolexamen en eventueel uit een centraal examen. In het programma van toetsing en afsluiting wordt van elk vak de examenvorm vermeld.
- 1.2. Het schoolexamen bestaat uit een examendossier. Het examendossier is het geheel van onderdelen van het schoolexamen zoals gedocumenteerd volgens de voorschriften. Het examendossier bevat de cijferbeoordeling van mondelinge en/of schriftelijke toetsen, praktische opdrachten en het profielwerkstuk, de beoordeling van handelingsdelen en voor het vmbo handelingsopdrachten met betrekking tot 'Oriëntatie op leren en werken'.
- 1.3. Het schoolexamen vmbo-tl omvat mede een profielwerkstuk, dat betrekking heeft op een of meerdere examenvakken. Het examenvak waarop het profielwerkstuk betrekking heeft behoort bij het desbetreffende profieldeel.
- 1.4. Het schoolexamen wordt voor het vmbo in het derde en vierde leerjaar.
- 1.5. Het schoolexamen wordt in ieder geval tien kalenderdagen voor de aanvang van het centraal examen afgesloten. Voor BB en KB geldt dat het schoolexamen in het betreffende vak waarin het digitaal CE wordt afgelegd 10 kalenderdagen voor het afnemen van het CE is afgerond.

- 1.6. Het **eindexamen vmbo-tl** omvat in elk geval:
  - a) De vakken van het gemeenschappelijk deel van elk profiel.
  - b) De twee vakken die het profieldeel omvatten, waaronder een profielwerkstuk.
  - c) In het vrije deel twee nog niet in het profieldeel gekozen vakken, met dien verstande dat het profieldeel en het vrije deel tezamen ten minste twee vakken bevatten die geen moderne vreemde taal zijn.

- 1.7. Het **eindexamen vmbo-kb en bb** omvat in elk geval:
  - a) De vakken van het gemeenschappelijk deel van elk profiel.
  - b) De twee algemene vakken die het gemeenschappelijk deel omvat.
  - c) Een beroepsgericht programma dat bestaat uit:
    - (i) De vier profielvakken.
    - (ii) In het vrije deel minimaal vier beroepsgerichte keuzevakken.

- 1.8. Het **eindexamen vmbo-leerwerktraject** omvat voor de leerling die dat traject heeft gevolgd:
  - a) Het vak Nederlandse taal.
  - b) Het beroepsgerichte programma dat onderdeel is van het leer-werktraject.
  - c) Bovendien kan de leerling eindexamen afleggen in de andere vakken van de basisberoepsgerichte leerweg waarvan het bevoegd gezag in voorkomend geval heeft beslist dat zij behoren tot het leerwerktraject van de leerling.

2. Bezwaar, onregelmatigheden en beroep

2.1. Bezwaar (voor de procedure zie bijlage 3)

- a. Een kandidaat aan het examen kan binnen vijf schooldagen na het bekendmaken van de beoordeling van een deel van het schoolexamen bij de directeur per brief bezwaar maken

- tegen die beoordeling. Is de kandidaat minderjarig, dan moet het bezwaar ook ondertekend zijn door de wettelijke vertegenwoordiger van de kandidaat.
- b. Een kandidaat kan na deelname aan een deel van het eindexamen bij de directeur per brief bezwaar maken tegen omstandigheden of gang van zaken waardoor de kandidaat zich benadeeld voelt. Dit bezwaar dient zo spoedig mogelijk, doch zeker niet later dan één week nadat het examenonderdeel is geëxamineerd, te worden ingediend. Is de kandidaat minderjarig, dan moet het bezwaar ook ondertekend zijn door de wettelijke vertegenwoordiger van de kandidaat.
  - c. De directeur neemt nadat hij alle betrokkenen over het bezwaar onder 2.1.a en 2.1.b gehoord heeft en de zaak nader heeft onderzocht, in overleg met de examensecretaris en de teamleider, een beslissing over het bezwaar.
  - d. De directeur deelt de beslissing zo spoedig mogelijk, maar niet later dan binnen vijf schooldagen, per brief en met uitleg aan de kandidaat mee.

2.2. Maatregelen bij onregelmatigheden

- a. Indien een kandidaat zich onttrekt aan (een onderdeel van) het centraal examen of schoolexamen, in strijd heeft gehandeld met het examenreglement, of zich schuldig heeft gemaakt aan bedrog of enige andere onregelmatigheid (bijvoorbeeld spieken, het plegen van plagiaat, het onterecht aanspraak maken op een ontheffing, etc.), kan de directeur maatregelen treffen. Onder het zich *onttrekken aan* wordt mede verstaan het zonder geldige redenen niet aanwezig zijn bij een toets, het niet tijdig inleveren van het (de) voorgeschreven werkstuk(ken), het zich onttrekken aan de werkstukbegeleiding, het niet tijdig inleveren van de boekenlijsten, kortom iedere afwijking van de in de wet of in het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) vastgestelde regels.
- b. De maatregelen die al dan niet in combinatie met elkaar genomen kunnen worden, zijn:
  - i. het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen of het centraal examen;
  - ii. het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan een of meer toetsen van het schoolexamen of het centraal examen;
  - iii. het ongeldig verklaren van een of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen of het centraal examen;
  - iv. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de directeur aan te wijzen onderdelen. Indien het hernieuwd examen betrekking heeft op een of meer onderdelen van het centraal examen, legt de kandidaat dat examen af in het volgend tijdvak van het centraal examen.
- c. Indien de onregelmatigheid pas na afloop van het schoolexamen wordt ontdekt, kan de directeur het schoolexamen ongeldig verklaren, hetgeen tevens ontzegging van deelname aan het centraal examen inhoudt, ofwel bepalen dat het schoolexamen slechts geldig is na een hernieuwd schoolexamen in de door de directeur en examinatoren aan te wijzen onderdelen en op de door hen te bepalen wijze.
- d. Alvorens een beslissing als hierboven beschreven wordt genomen, hoort de directeur de kandidaat onder gelijktijdige melding aan zijn wettelijke vertegenwoordigers. De kandidaat kan zich door zijn wettelijke vertegenwoordigers laten bijstaan. De directeur deelt de beslissing mede aan de kandidaat en zijn wettelijke vertegenwoordigers, zo mogelijk mondeling en in ieder geval schriftelijk. Tevens wordt er een melding gedaan naar de inspectie via het Internet Schooldossier. In de schriftelijke mededeling wordt tevens gewezen op de mogelijkheid van de kandidaat om in beroep te gaan.

2.3. Commissie van beroep voor de eindexamens

- a. De kandidaat kan tegen een beslissing van de directeur als bedoeld in 2.2 in beroep gaan bij de door het bevoegd gezag van de school in te stellen commissie van beroep voor de eindexamens.
- b. Het beroep wordt binnen vijf dagen nadat de beslissing bekend is gemaakt aan de kandidaat, schriftelijk bij de commissie van beroep voor de eindexamens ingesteld. De commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken na ontvangst van het beroepsschrift, tenzij zij deze termijn met redenen omkleed heeft verlengd met ten hoogste twee weken. De commissie stelt bij haar beslissing zo nodig vast op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het examen geheel of gedeeltelijk af te leggen. De commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat, de wettelijk vertegenwoordiger van de kandidaat, indien deze minderjarig is, de directeur en de inspectie. Tegen de uitspraak van de commissie van beroep voor de eindexamens is geen hoger beroep mogelijk.
- c. De commissie van beroep voor de eindexamens is als volgt samengesteld: een onafhankelijke externe voorzitter, een ouder van een andere locatie van OSG Singelland, dan waar de leerling onderwijs volgt en een docent van een andere locatie van OSG Singelland dan waar de leerling onderwijs volgt als leden.
- d. Het adres van de commissie van beroep is:
Commissie van Beroep voor de eindexamens OSG Singelland
Adres: Postbus 112, 9200 AC Drachten

3. Overige bepalingen

3.1. Bewaren en inzien gemaakt examenwerk: schoolexamen en centraal examen

- a. De opgaven van, en het gemaakte werk van het schoolexamen, worden tenminste totdat de cijfers definitief zijn vastgesteld overeenkomstig artikel 4.17 van dit Examenreglement bewaard door de directeur in het archief van de school ter inzage voor directe belanghebbenden. Van werkstukken worden ten behoeve van de archivering een of meer foto's gemaakt.
- b. De opgaven van, en het gemaakte werk van het centraal examen en de cijferlijsten van het schoolexamen en het centraal examen worden gedurende tenminste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard door de directeur in het archief van de school ter inzage voor belanghebbenden. Van werkstukken worden ten behoeve van de archivering een of meer foto's gemaakt.
- c. De kandidaat heeft het recht het gemaakte examenwerk eventueel in aanwezigheid van een wettelijk vertegenwoordiger in te zien. De inzage heeft betrekking op het gemaakte examenwerk en de opmerkingen en correcties daarbij van de correctoren. Het examenwerk mag niet mee naar huis worden genomen. Ook het maken van foto's en/of kopieën is niet toegestaan. Ingeval van inzage in gemaakte digitale examens (BB en KB) gelden specifieke regels die zijn vermeld in bijlage 1 bij dit examenreglement. Werkstukken in de vorm van ruimtelijke objecten waarvan de foto's zijn gearchiveerd, kunnen na de diploma-uitreiking aan de leerling worden meegegeven.

3.2. Kandidaten met een ondersteuningsbehoefte¹

- a. De directeur kan toestaan dat een kandidaat met een (tijdelijke) ondersteuningsbehoefte het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die kandidaat. In dat geval bepaalt de directeur de wijze waarop het examen zal worden afgelegd. Hij doet hiervan zo spoedig mededeling aan de inspectie.
- b. Tenzij sprake is van een objectief waarneembare lichamelijke handicap, geldt ten aanzien van de aangepaste wijze van examinering dat:
  - i. er een deskundigheidsverklaring is die door een terzake deskundige psycholoog, psychiater, neuroloog of orthopedagoog is opgesteld²,
  - ii. de aanpassing voor zover betrekking hebbend op het centraal examen in ieder geval kan bestaan uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets met ten hoogste 30 minuten, en
  - iii. een andere aanpassing slechts kan worden toegestaan voor zover daartoe in de onder a. genoemde deskundigheidsverklaring ten aanzien van betrokkene een voorstel wordt gedaan dan wel indien de aanpassing aantoonbaar aansluit bij de begeleidingsadviezen, vermeld in de deskundigheidsverklaring.
- c. Van elke afwijking bedoeld in 3.2. wordt mededeling gedaan aan de inspectie.

3.3. Onvoldoende beheersing Nederlandse taal

- a. Het bevoegd gezag kan in verband met onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal afwijken van de voorschriften in het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 ten aanzien van een kandidaat die met inbegrip van het schooljaar waarin hij eindexamen aflegt, ten hoogste zes jaren onderwijs in Nederland heeft gevolgd en voor wie het Nederlands niet de moedertaal is. De in de eerste volzin bedoelde afwijking kan betrekking hebben op:
  - i. het vak Nederlandse taal- en letterkunde
  - ii. enig ander vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is.
- b. De in 3.3 onder a bedoelde afwijking bestaat voor zover betrekking hebbende op het centraal examen slechts uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten en het gebruik van een woordenboek in de moedertaal van de leerling.
- c. Van elke afwijking bedoeld in 3.3. wordt mededeling gedaan aan de inspectie.

3.4. Langdurige ziekte en overmacht ten gevolge van bijzondere omstandigheden in het laatste leerjaar

Het bevoegd gezag kan, de inspectie gehoord, toestaan dat ten aanzien van een kandidaat die in het laatste leerjaar langdurig ziek is en ten aanzien van een kandidaat die lange tijd ten gevolge van een bijzondere, van de wil van de kandidaat onafhankelijke omstandigheid niet in staat is geweest het onderwijs in alle betrokken eindexamenvakken gedurende het

---

¹ Zie voor een uitgebreide toelichting de brochure van de CvTE: 'kandidaten met een ondersteuningsbehoefte' (<https://www.examenblad.nl>).

² De ter zake deskundige psycholoog, psychiater, neuroloog of orthopedagoog beoordeelt, zo nodig op grond van een verklaring van een (andere) medisch specialist, of er sprake is van een niet waarneembare handicap en welke aanpassing tijdens het examen geëigend is om deze handicap, binnen de mogelijkheden die de school heeft, te compenseren. Zie voor het centraal examen ook artikel 3.2. sub b, onderdeel ii.

laatste leerjaar te volgen, het eindexamen over twee opeenvolgende schooljaren wordt afgelegd (gespreid examen).

3.5. Tussentijdse overstap naar een andere VO-school

Op verzoek van de kandidaat die zich als leerling laat uitschrijven bij OSG Singelland verstrekt de directeur ten behoeve van de school waar de leerling zich vervolgens als leerling laat inschrijven een gewaarmerkt overzicht van de resultaten van de op grond van het Programma van Toetsing en Afsluiting van OSG Singelland gemaakte toetsen.

3.6. Tussentijdse overstap van een andere VO-school naar OSG Singelland

Indien een leerling zich in de loop van het voorlaatste of laatste examenjaar laat inschrijven als leerling van OSG Singelland en toegelaten wil worden als examenkandidaat, houdt de directeur bij de inpassing van de kandidaat in het examenprogramma van OSG Singelland zoveel mogelijk rekening met de resultaten van de toetsen die de leerling bij de voorafgaande school heeft afgelegd in het kader van het aldaar geldende Programma van Toetsing en Afsluiting, mits de leerling toestemming geeft om deze resultaten bij de voorafgaande school op te vragen en de school deze verstrekt.

3.7. Vervroegd afleggen centraal examen

Een kandidaat die op grond van artikel 2.56, vierde lid van de Wet voortgezet onderwijs 2020 voornemens is centraal examen in één of meerdere vakken, niet zijnde alle vakken in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar wil afleggen legt dit voornemen voorafgaand aan het schooljaar waarin de kandidaat het vervroegd centraal examen wil afleggen aan de directeur voor. De directeur verleent medewerking aan dit voornemen indien de betreffende vakdocent van de leerling over het voornemen van de kandidaat positief adviseert en de afronding van het schoolexamen voorafgaand aan het vervroegd afleggen van het centraal examen organisatorisch mogelijk is.

3.8. Onvoorziene gevallen

In alle gevallen waarin het Examenreglement niet voorziet beslist de directeur, gehoord de examensecretaris en direct belanghebbende(n).

4. Organisatie Schoolexamen

Regels omtrent afname PTA - toetsen

A. Tijdens een toets van het schoolexamen (PTA - toets) worden aan de kandidaten geen mededelingen van welke aard ook aangaande de opgaven gedaan.

B. Een overzicht van hulpmiddelen waarvan het gebruik is toegestaan, zal tijdig aan de leerlingen worden uitgereikt. Pennen, rekenmachines en tekenmateriaal worden door de kandidaten zelf meegebracht; andere hulpmiddelen, zoals woordenboeken, worden door de kandidaat zelf meegenomen, tenzij de school aan de kandidaten heeft gemeld dat woordenboeken door de school beschikbaar worden gesteld. Het meenemen en gebruiken van andere hulpmiddelen dan in de lijst 'toegestane hulpmiddelen', zoals bedoeld in de eerste zin, is verboden.

- C.** De kandidaat neemt geen tassen, jassen e.d. mee in het lokaal.
- D.** De kandidaat neemt geen mobiele devices (bijvoorbeeld telefoon, smartwatch, oordoppen,...) mee in het lokaal. Ook horloges zijn niet toegestaan.
- E.** Zij die bij het schoolexamen toezicht hebben gehouden, maken over het verloop een proces-verbaal op. Zij leveren dit in bij de secretaris van het eindexamen samen met het gemaakte schoolexamenwerk.
- F.** Tijdens het uitdelen van de opgaven, dient er rust in het lokaal te heersen.
- G.** De kandidaat dient op tijd bij schoolexamen aanwezig te zijn.
- H.** Een kandidaat die te laat komt, mag uiterlijk tot tien minuten na de aanvang van de toets tot die toets worden toegelaten. Hij levert zijn werk in op het aangegeven tijdstip.
- I.** Kandidaten die meer dan tien minuten na de aanvang van de toets aankomen, mogen niet meer deelnemen aan deze toets. Bij een geldige reden, ter beoordeling van de directeur, kunnen zij voor de betreffende toets in overleg met de vakdocent een inhaalmoment plannen.
- J.** Indien het werk op papier wordt gemaakt, wordt het papier verstrekt door de school. Kladpapier wordt eveneens verstrekt door de school.
- K.** PTA - toetsen worden met pen geschreven of indien van toepassing met de computer als schrijfgerei gemaakt. Voor het tekenen van bijvoorbeeld grafieken is het gebruik van potlood toegestaan.
- L.** Meerkeuzevragen worden met een hoofdletter beantwoord.
- M.** De kandidaat plaatst aan de bovenkant van het papier zijn leerlingnummer, zijn naam, zijn vak en de naam van zijn lesgevende docent.
- N.** Gedurende de eerste helft van de beschikbare tijd van de zitting is het een kandidaat niet toegestaan uit het lokaal te vertrekken. Na het verstrijken van het in de vorige zin genoemde tijdvak mag de kandidaat alleen met toestemming van degenen die toezicht houden uit het lokaal vertrekken.
- O.** Gedurende het schoolexamen is het de kandidaat niet geoorloofd zich, zonder toestemming van degenen die toezicht houden, uit het lokaal te verwijderen.
- P.** De kandidaat levert zijn werk in bij een toezichthouder. Deze controleert het werk op naam en nummer, waarna hij de kandidaat toestaat, behoudens het gestelde onder de leden **N**, **O** en **Q**, het examenlokaal te verlaten. Na het verlaten van het examenlokaal mag de kandidaat onder geen beding worden toegestaan nog aan het desbetreffende schoolexamen te werken.
- Q.** Heeft de kandidaat de schoolexamens in een digitale methode met digitale toetsen gemaakt, dan dienen deze bestanden bewaard te blijven tot de vaststelling van het schoolexamencijfer.

R. De aan de kandidaten voorgelegde opgaven voor een toets van het schoolexamen blijven samen met de eventuele aantekeningen van de kandidaat in het lokaal tot het einde van die toets.

S. Indien tijdens een zitting een fout in de opgave ontdekt wordt, worden daarover geen mededelingen gedaan. Bij de normering van het werk zal met een fout, zo nodig, rekening worden gehouden.

T. Een toezichthouder geeft voor het einde van de zitting aan dat het einde van het schoolexamen nadert.

U. Aan het einde van de zitting blijven de kandidaten zitten totdat een toezichthouder het sein geeft om het lokaal te verlaten.

V. Bij fraude of onregelmatigheden tijdens een PTA - toets vindt uitsluiting van de betreffende toets plaats en worden verdere stappen van het examenreglement toegepast.

X. Bij afstand toetsing omwille van ongewone omstandigheden dient altijd een gecommiteerde van de school aanwezig te zijn, die de regels van het schoolreglement toepast. Het gemaakte werk wordt in een gesloten enveloppe meegenomen naar de kandidaat en ter plekke geopend. Het gemaakte werk wordt binnen 1 werkdag in een gesloten enveloppe terug bezorgd aan de examensecretaris.

Toegestane hulpmiddelen tijdens het schoolexamen (PTA - toetsen)

De vakdocent vertelt vooraf duidelijk welke hulpmiddelen zijn toegestaan. De hulpmiddelen die hieronder genoemd zijn, zijn de toegestane hulpmiddelen tijdens de landelijke centrale examens. Bij PTA - toetsen kunnen hier uitzonderingen op gemaakt worden.

Basispakket hulpmiddelen:

- woordenboek Nederlands (eendelig)
- schrijfmateriaal, inclusief millimeterpapier
- tekenpotlood
- blauw en rood kleurpotlood
- liniaal met millimeterverdeling
- passer
- geometrische driehoek
- vlakgum
- elektronisch rekenapparaat (goedgekeurd door de wiskundedocent en dus geen telefoon met rekenfunctie)

Bij digitale toetsen: oordopjes of koptelefoon met mini jack plug (rond)

4.1. De examinatoren stellen per vak in onderling overleg de opgaven en de normen vast.

4.2. De inhoud van het schoolexamen is vermeld in het Programma van Toetsing en Afsluiting, dat in elk examenjaar voor 1 oktober aan de kandidaten wordt uitgereikt. De toetsen,

opdrachten en handelingsdelen, die onderdeel uitmaken van het schoolexamen, staan duidelijk in het toetsprogramma van enig leerjaar vermeld.

- 4.3.** De resultaten en de voor het schoolexamen relevante bescheiden worden door de school bewaard in het examendossier van de kandidaat conform het bepaalde in artikel 1.2.
- 4.4.** Het schoolexamen kent -afhankelijk van het vak- de volgende toetsvormen:
- a) mondelinge en/of schriftelijke toetsen met gesloten en/of open vragen, waarin kennis en inzicht wordt getoetst;
  - b) praktische opdrachten, waarin vaardigheden worden getoetst op het gebied van informatieverwerking, het oplossen van problemen, het ontwerpen en het onderzoeken;
  - c) een profielwerkstuk. Het profielwerkstuk in het **vmbo-tl** heeft betrekking op een thema uit het profiel waarin de leerling onderwijs volgt;
  - d) handelingen en -opdrachten LOB, waarbij handelingen met voldoende of goed resultaat moeten zijn uitgevoerd;
- 4.5.** De toetsvormen hebben ten opzichte van elkaar een vaste wegingsfactor. Deze wegingsfactor is voor elk vak opgenomen in het Programma van Toetsing en Afsluiting.
- 4.6.** Per jaar wordt tijdig aan de kandidaten kenbaar gemaakt wanneer en hoe wordt getoetst. De kandidaten worden via het leerlingvolgsysteem Magister minstens 1 week voor de PTA-toets ingelicht.
- 4.7.** Een kandidaat die door ziekte of een andere vorm van overmacht niet in staat is aan een bepaald deel van het schoolexamen deel te nemen, wordt uiterlijk voor de aanvang van de toets afwezig gemeld met vermelding van de reden.
- 4.8.** Een kandidaat, die zich bij het afnemen van toetsen, het inleveren van praktische opdrachten, het inleveren van het profielwerkstuk en het afronden van handelingsdelen en de daaraan gekoppelde tussen opdrachten en werkzaamheden niet houdt aan het Programma van Toetsing en Afsluiting meldt zich bij de directeur. Indien de kandidaat door ziekte of overmacht niet in staat blijkt zich aan zijn verplichtingen te voldoen, beslist de directeur over de wijze waarop met deze overmacht-situatie wordt omgegaan. Is er geen sprake van een overmachtsituatie dan kan de schooldirecteur een maatregel wegens een onregelmatigheid treffen als bedoeld in artikel 2.2.
- 4.9.** Voor die onderdelen van het schoolexamen die daarvoor in aanmerking komen, kent de examinerator een cijfer toe uit een schaal van cijfers lopende van 1 tot en met 10, met de daartussen liggende cijfers met één decimaal.
- 4.10.** Voor die onderdelen van het schoolexamen die daarvoor in aanmerking komen, kent de examinerator een beoordeling toe van "voldoende" of "goed" of "onvoldoende", volgens in de school vastgestelde beoordelingscriteria.
- 4.11.** In het PTA kan worden bepaald dat het niet tijdig voor de vastgestelde deadline inleveren van praktische opdrachten in het vmbo wordt gezien als een mogelijke onregelmatigheid hetgeen sancties als gevolg kan hebben (zie par 2.2b). Binnen de school volgen we hiervoor een PTA escalatieladder. Deze escalatieladder staat in bijlage 4.
- 4.12.** Voor die onderdelen van het schoolexamen, die daarvoor in aanmerking komen, kent de examinerator een beoordeling toe van "naar behoren afgerond".
- 4.13.** De directeur kan toestaan dat een kandidaat het schoolexamen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze, die is aangepast aan de mogelijkheden van de kandidaat. In dat geval bepaalt de directeur de wijze waarop het examen zal worden afgelegd. De criteria en bepalingen zoals vastgelegd in artikel 3.2 en 3.3 van dit reglement, zijn van toepassing.

- 4.14.** De examinerator stelt de kandidaat van elke beoordeling van een toets, die onderdeel is van het schoolexamen, zo spoedig mogelijk op de hoogte. De beoordeling wordt op het werk aangegeven. Voor toetsen met open en gesloten vragen gebeurt dat in ieder geval binnen 10 werkdagen, voor praktische opdrachten, het profielwerkstuk en handelingsdelen in ieder geval binnen zes schoolweken. De toetsen, die onderdeel zijn van het schoolexamen worden met de kandidaat besproken.
- 4.15.** Indien een kandidaat bezwaar heeft tegen het toegekende cijfer of de toegekende beoordeling van een toets of een handeling heeft hij de mogelijkheid om binnen vijf schooldagen, nadat het cijfer, c.q. de beoordeling, is bekendgemaakt en het werk is besproken schriftelijk bezwaar te maken bij de betreffende directeur. Deze neemt na de kandidaat en de docent gehoord te hebben binnen één schoolweek een beslissing op het bezwaar en deelt deze beslissing mondeling en schriftelijk en gemotiveerd aan de kandidaat mee. De kandidaat kan tegen deze beslissing binnen vijf schooldagen beroep instellen bij de commissie van beroep (zie 2.3). De commissie van beroep beslist binnen twee weken op het beroep, tenzij zij de termijn, met redenen omkleed, met ten hoogste twee weken heeft verlengd. De commissie stelt bij haar beslissing zo nodig vast, op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld de toets c.q. handeling binnen het schoolexamen geheel of gedeeltelijk opnieuw af te leggen. Tegen de uitspraak van de commissie van beroep is geen hoger beroep mogelijk.
- 4.16.** Periodiek worden de door de kandidaat behaalde cijfers en beoordelingen voor onderdelen van het schoolexamen schriftelijk aan de kandidaat en bij zijn minderjarigheid tevens aan zijn wettelijk vertegenwoordigers meegedeeld in een rapport.
- 4.17.** Aan het einde van het schoolexamen worden op een door de secretaris van het eindexamen te bepalen dag de cijfers en beoordelingen van het schoolexamen door de kandidaat op juistheid gecontroleerd. De gecontroleerde cijfers en beoordelingen worden vervolgens definitief vastgesteld.
- 4.18.** Voor het verstrekken van de in 4.17 genoemde gegevens tekenen de directeur en de secretaris van het eindexamen. De kandidaat en een wettelijke vertegenwoordiger tekent voor ontvangst van deze gegevens.

Voor gezakte eindexamenleerlingen vmbo gelden de volgende aanvullende regels:

- 4.19.** In het van toepassing zijnde PTA van de desbetreffende locatie wordt geregeld welke resultaten van het schoolexamen blijven staan en welke resultaten van het schoolexamen komen te vervallen.

Voor leerlingen vmbo die zijn gedoubleerd gelden de volgende aanvullende regels:

- 4.20.** De resultaten van het schoolexamen behaald in het jaar waarin de leerling is gedoubleerd, komen te vervallen, behalve het profielwerkstuk, het vak ckv en het vak maatschappijleer (indien het vak met minimaal een zeven is afgesloten).

Voor alle andere gevallen (bijvoorbeeld afstroom leerling, zij-instromer, etc.) beslist de Examencommissie. Hierbij wordt een maatwerktraject aangeboden.

5. Afsluiting en cijfers Schoolexamen

- 5.1.** Het schoolexamen kan pas dan worden afgesloten als alle onderdelen van het PTA zijn afgerond. Afsluiting van het schoolexamen is voorwaarde voor deelname aan het centraal examen.
- 5.2.** Voor de aanvang van het centraal examen maakt de directeur aan de kandidaat het volgende bekend: de cijfers die de kandidaat heeft behaald voor het schoolexamen, de beoordeling van de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld.
- 5.3.** Het cijfer van het schoolexamen voor vakken waarin geen centraal examen wordt afgelegd wordt uitgedrukt in een cijfer uit een schaal van cijfers lopende van 1 tot en met 10.
- 5.4.** Indien in een vak tevens een centraal examen wordt afgelegd, worden de bovengenoemde cijfers gebruikt met de daartussen liggende cijfers op één decimaal afgerond.
- 5.5.** Indien het eindcijfer van het schoolexamen in een vak een gemiddelde is met meer decimalen, wordt dit cijfer afgerond op de eerste decimaal met dien verstande dat deze decimaal met 1 wordt verhoogd, indien de tweede decimaal zonder afronding 5 of hoger is.
- 5.6.** Het vak Lichamelijke Opvoeding, Kunstvakken 1 inclusief CKV en het profielwerkstuk in het vmbo wordt beoordeeld met "voldoende" of "goed".
- 5.7.** Het loopbaandossier gemaakt hebt volgens het PTA van de school.

6. Herkansingsregeling toetsen Schoolexamen

6.1. Binnen het vmbo geldt de onderstaande herkansingsregeling:

- a) in het PTA wordt aangegeven hoeveel en welke toetsen herkanst kunnen worden en op welke wijze;
- b) een kandidaat moet zich schriftelijk, digitaal of mondeling aanmelden voor een herkansing;
- c) een kandidaat die zich volgens de regels heeft aangemeld voor een herkansing en die zonder geldige reden niet van de gelegenheid gebruik maakt, verliest zijn kans;
- d) in geval van herkansing geldt het hoogst behaalde cijfer.

7. Organisatie Centraal Examen

7.1. Het centraal examen wordt afgenomen in het laatste leerjaar.

7.2. Het centraal examen kent drie tijdvakken: het eerste, het tweede (in school) en het derde tijdvak (staatsexamen).

7.3. Regels omtrent het schriftelijk centraal examen en centraal praktisch examen vmbo-tl:

- a) De directeur zorgt ervoor, dat de opgaven voor het centraal examen geheim blijven tot de aanvang van de toets waarbij deze opgaven aan de kandidaten worden voorgelegd.
- b) De directeur draagt er zorg voor dat het nodige toezicht bij het eindexamen wordt uitgeoefend..
- c) Tijdens een toets van het centraal examen worden aan de kandidaten geen mededelingen van welke aard ook aangaande de opgaven gedaan.
- d) Een overzicht van hulpmiddelen waarvan het gebruik door de CvTE is toegestaan, zal tijdig aan de leerlingen worden uitgereikt. Pennen, rekenmachines en tekenmateriaal worden door de kandidaten zelf meegebracht; andere hulpmiddelen, zoals woordenboeken, worden door de kandidaat zelf meegenomen, tenzij de school aan de kandidaten heeft gemeld dat woordenboeken door de school beschikbaar worden gesteld.
- e) Tassen, jassen e.d. mogen niet naar het examenlokaal worden meegenomen.
- f) Er mogen geen mobiele devices aanwezig zijn in het examenlokaal.
- g) Zij die bij het examen toezicht hebben gehouden, maken over het verloop een proces-verbaal op. Zij leveren dit in bij de secretaris van het eindexamen samen met het gemaakte examenwerk.
- h) Nadat alle kandidaten hun plaats hebben ingenomen, controleert een daartoe aangewezen toezichthouder aan de hand van de op de enveloppe vermelde gegevens omtrent schooltype, vak, datum en tijdstip of de enveloppe de juiste is. Deze en eventueel andere op de enveloppe vermelde gegevens, worden daarna aan de kandidaten voorgelezen. Eerst als alle gegevens in orde zijn bevonden, wordt de enveloppe geopend. Het verdient aanbeveling vóór het openen de enveloppe aan de kandidaten te tonen en een van hen de tekst te laten (mee)lezen.
- i) Een toezichthouder controleert of de inhoud van de enveloppe overeenstemt met de gegevens op de enveloppe. Het komt voor dat in dezelfde enveloppe een of meer bij de opgaven behorende bijlagen zijn verpakt.

- j) Onmiddellijk nadat de enveloppe geopend is, worden de opgaven en de eventueel daarbij behorende bijlage(n) uitgedeeld.
Daarbij dient er nauwkeurig op te worden toegezien dat geen andere opgaven dan de bedoelde in handen van de kandidaten komen.
- k) Tijdens het uitdelen van de opgaven, dient er rust in het examenlokaal te heersen.
- l) Een kandidaat die te laat komt, mag uiterlijk tot een half uur na de aanvang van de toets tot die toets worden toegelaten. Hij levert zijn werk in op het aangegeven tijdstip.
- m) Kandidaten die meer dan een half uur na de aanvang van de toets aankomen, mogen niet meer deelnemen aan deze toets. Bij een geldige reden, ter beoordeling van de directeur, kunnen zij voor dit vak verwezen worden naar het tweede tijdvak. Op de overige zittingen van het eerste tijdvak dienen zij wel te verschijnen.
- n) Het werk wordt gemaakt op papier verstrekt door school, tenzij door de commissie belast met de vaststelling van de opgaven, ander papier is verstrekt. Het kladpapier wordt verstrekt door school.
- o) De kandidaat plaatst aan de bovenkant van het papier zijn examenummer, zijn naam, zijn vak en de naam van zijn lesgevende docent.
- p) Het meenemen en gebruiken van andere dan door de CvTE toegestane hulpmiddelen is verboden.
- q) Gedurende het eerste uur van de zitting is het een kandidaat niet toegestaan uit het examenlokaal te vertrekken. Na het verstrijken van het in de vorige zin genoemde tijdvak mag de kandidaat alleen met toestemming van degenen die toezicht houden uit het examenlokaal vertrekken.
- r) Gedurende het examen is het de kandidaat niet geoorloofd zich, zonder toestemming van degenen die toezicht houden, uit het examenlokaal te verwijderen.
- s) De directeur maakt voor de aanvang van het examen de kandidaten nadrukkelijk opmerkzaam op de voorschriften vastgelegd in de voorgaande leden van dit artikel en in artikel 2.2.
- t) De kandidaat levert zijn werk in bij een toezichthouder. Deze controleert het werk op naam en nummer, waarna hij de kandidaat toestaat, behoudens het gestelde onder de leden q, u en v, het examenlokaal te verlaten. Na het verlaten van het examenlokaal mag de kandidaat onder geen beding worden toegestaan nog aan het desbetreffende examen te werken.
- u) Bij examens die de kandidaat heeft afgelegd op de computer wordt het gemaakte werk direct na de zitting uitgeprint en worden alle uitgeprinte bladen door de kandidaat ondertekend.
- v) De aan de kandidaten voorgelegde opgaven voor een toets van het centraal examen blijven samen met de eventuele aantekeningen van de kandidaat in het examenlokaal tot het einde van die toets.
- w) Indien tijdens een zitting een fout in de opgave ontdekt wordt, worden daarover geen mededelingen gedaan. Bij de normering van het werk zal met een fout, zo nodig, rekening worden gehouden.
- x) Een kwartier voor het einde van de zitting, dient een daartoe aangewezen toezichthouder dit tijdstip aan te geven.
- y) Aan het einde van de zitting blijven de kandidaten zitten totdat een toezichthouder het sein geeft om het examenlokaal te verlaten.

7.4. Regels omtrent het centraal examen vmbo-kaderberoepsgerichte leerweg:

- a) De examenkandidaten in de kaderberoepsgerichte leerweg leggen in de voorgeschreven periode het eindexamen af voor het beroepsgerichte vak: het centraal schriftelijk en praktisch examen (cspe). Dit is een combinatie van praktijkopdrachten en theorievragen.
- b) Voorts leggen zij in 4 vakken, waarvan 2 uit het gemeenschappelijk deel en 2 uit het profielgebonden deel, een digitaal examen af met per examenvak een tijdsduur van 90 minuten met als uitzondering de vakken Nederlands en wiskunde: hiervoor geldt een tijdsduur van 120 minuten.

7.5. Regels omtrent het centraal examen vmbo-basisberoepsgerichte leerweg

- a) De examenkandidaten in de basisberoepsgerichte leerweg leggen in de voorgeschreven periode het eindexamen af voor het beroepsgerichte vak: het centraal schriftelijk en praktisch examen (cspe). Dit is een combinatie van praktijkopdrachten en theorievragen.
- b) Voorts leggen zij in 4 vakken, waarvan 2 uit het gemeenschappelijk deel en 2 uit het profielgebonden deel, een digitaal examen af met per examenvak een tijdsduur van 60 minuten met als uitzondering de vakken Nederlands en wiskunde: hiervoor geldt 90 minuten.

7.6. Regels omtrent het centraal examen vmbo- basisberoepsgerichte leerweg, leerwerktraject

- a) De examenkandidaten in de basisberoepsgerichte leerweg leerwerktraject leggen in de voorgeschreven periode het eindexamen af voor het beroepsgerichte vak: het centraal schriftelijk en praktisch examen (cspe). Dit is een combinatie van praktijkopdrachten en theorievragen.
- b) Voorts legt hij in minstens 1 vak, Nederlands, een digitaal examen af met per examenvak een tijdsduur van 90 minuten. In overleg met de kandidaat en diens vertegenwoordiger mag de kandidaat ervoor kiezen om nog een examen te maken in een ander vak, indien het PTA voor het betreffende vak is afgerond. Het resultaat heeft geen invloed op de zak-slag regeling en de kandidaat ontvangt hiervoor een certificaat.

7.7. Gang van zaken tijdens digitale examens

- a) De kandidaten maken het digitaal examen onder toezicht van door de examencoördinator aangewezen leraren. De directeur draagt er zorg voor dat het nodige toezicht bij het eindexamen wordt uitgeoefend.
- b) Tijdens een toets van het centraal examen worden aan de kandidaten geen mededelingen van welke aard ook, aangaande de opgaven gedaan.
- c) Een overzicht van hulpmiddelen waarvan het gebruik door de CvTE is toegestaan, zal tijdig aan de leerlingen worden uitgereikt. Pennen, rekenmachines en tekenmateriaal worden door de kandidaten zelf meegebracht; andere hulpmiddelen, zoals woordenboeken, worden door de kandidaat zelf meegenomen, tenzij de school aan de kandidaten heeft gemeld dat woordenboeken door de school beschikbaar worden gesteld
- d) Tassen, jassen e.d. mogen niet naar het examenlokaal worden meegenomen.
- e) Er mogen geen mobiele devices aanwezig zijn in het examenlokaal.
- f) Het werk wordt gemaakt op de computer. Het kladpapier wordt door de school gewaarmerkt en verstrekt. Kandidaten mogen geen papier meenemen naar het examenlokaal.

- g) Zonder toestemming van een toezichthouder mag een kandidaat zich gedurende een toets van het examen niet verwijderen uit het examenlokaal.
  - h) Gedurende de eerste helft van de zitting, met een maximum van een uur, is het een kandidaat niet toegestaan uit het examenlokaal te vertrekken. Na het verstrijken van het in de vorige zin genoemde tijdvak mag de kandidaat alleen met toestemming van degenen die toezicht houden uit het examenlokaal vertrekken. Tijdens het examen dient er rust in het lokaal te heersen.
  - i) Het is de kandidaten verboden enig papier dat op het examen betrekking heeft op een andere plaats dan op de hun toegewezen tafel te leggen.
  - j) De kandidaat levert zijn kladpapier in bij de toezichthouder.
  - k) Aan het einde van een zitting blijven de kandidaten zitten totdat de toezichthouder het sein geeft om te vertrekken.
- 7.8.** De kandidaten ontvangen ruim voor het begin van het centraal examen een lijst met instructies met betrekking tot een correct verloop van het centraal examen.
- 7.9.** De kandidaten ontvangen ruim voor de aanvang van het centraal examen een lijst met de tijd en de plaats van het centraal examen.
- 7.10.** Indien een kandidaat om een geldige reden, ter beoordeling van de directeur, is verhinderd bij één of meer toetsen tijdens het eerste tijdvak aanwezig te zijn, wordt hem in het tweede tijdvak de gelegenheid gegeven zoveel mogelijk toetsen van het centraal examen in te halen.
- 7.11.** Indien een kandidaat in het tweede tijdvak evenzeer verhinderd is of wanneer hij het centraal examen in het tweede tijdvak niet kan voltooien, wordt hij in de gelegenheid gesteld in het derde tijdvak ten overstaan van de staatsexamencommissie zijn eindexamen te voltooien.
- 7.12.** Indien de kandidaat na het starten van de digitale toets deze toets zelf afbreekt kan deze toets op een later moment niet meer worden ingehaald. Alleen in bijzondere omstandigheden kan de onderwijsinspectie op verzoek van de school de afgebroken afname ongeldig verklaren en kan de toets alsnog worden ingehaald.
- 7.13.** De kandidaat meldt zich zo spoedig mogelijk door tussenkomst van de directeur aan bij de voorzitter van de desbetreffende staatsexamencommissie. In dat geval deelt de directeur aan de commissie mede welke cijfers de kandidaat voor het schoolexamen en het reeds afgelegde gedeelte van het centraal examen heeft behaald, alsmede, wanneer zich dat voordoet, dat ten behoeve van de leerling toepassing is gegeven aan een afwijkende vorm van examinering.
- 7.14.** Indien de afnamecondities van een digitaal examen een adequate beoordeling onmogelijk maken, bijvoorbeeld door technische problemen kan de inspectie op verzoek van de directeur besluiten dat het werk wordt beschouwd als niet gemaakt en niet wordt beoordeeld. Alle kandidaten die aan deze afnamesessie deelnamen, hebben dan recht op het opnieuw maken van het betreffende examen.
- 7.15. Vaststelling score schriftelijk centraal examen**
- a) De examinerator en de gecommiteerde (examinator van een andere school, belast met het toezicht op het eindexamen) stellen in onderling overleg de score voor het centraal examen vast.
  - b) Komen zij daarbij niet tot overeenstemming, dan wordt de directeur ingeschakeld. Tevens kan de inspectie besluiten tot aanstelling van een derde corrector, wiens oordeel bindend is.

8. Cijfers eindexamen

- 8.1. Het eindcijfer voor alle vakken van het eindexamen wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10.
- 8.2. De examinerator bepaalt het eindcijfer voor een vak op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen. Is dit gemiddelde niet een geheel getal, dan wordt het, indien de cijfers achter de komma 49 of minder zijn, naar beneden afgerond en indien deze 50 of meer zijn, naar boven afgerond.

9. Vaststelling uitslag eindexamen vmbo-tl

- 9.1. De directeur en de secretaris van het eindexamen stellen de uitslag vast met inachtneming van artikel 10.
- 9.2. Indien dat nodig is om de kandidaat te laten slagen betrekken de directeur en de secretaris van het eindexamen een of meer eindcijfers van de vakken niet bij de bepaling van de definitieve uitslag. Indien dit het geval is, maakt de kandidaat, indien hij op meerdere manieren kan slagen, zelf een keuze uit de eventueel te laten vallen vakken aan de hand van een voorstel van de school. De overgebleven vakken dienen een eindexamen te vormen (zie artikel 1).

10. Uitslag eindexamen vmbo

- 10.1. De kandidaat die eindexamen vmbo heeft afgelegd en het centraal examen voor alle vakken heeft afgelegd binnen een schooljaar is geslaagd wanneer hij/zij voldoet aan de slaag-/zakregeling, geldend voor zijn/haar examenjaar.

10.2. Slaag-/zakregeling vmbo-tl:

De kandidaat is geslaagd indien:

- a. alle eindcijfers en je combinatiecijfer een 6 of hoger zijn of;
- b. één eindcijfer een 5 is en alle andere eindcijfers een 6 of hoger of;
- c. één eindcijfer een 4 is en de overige eindcijfers een 6 of hoger, waarvan ten minste één eindcijfer een 7 of hoger is, of;
- d. Voor twee vakken een eindcijfer 5 is gehaald en voor de overige eindcijfers een 6 of hoger waarvan tenminste één eindcijfer een 7 of hoger is en;
- e. Geen eindcijfer lager is dan een 4.
- f. Voor ieder keuzevak afzonderlijk geen eindcijfer lager dan een 4 behaald is.

Echter met dien verstande dat:

- g. De vakken lichamelijke opvoeding en kunstvak 1 (ckv) moeten met een voldoende of goed zijn afgesloten.
- h. Het profielwerkstuk moet met een voldoende of goed zijn afgesloten.
- i. Tevens dient op het centraal examen het cijfergemiddelde minimaal 5,5 te zijn.
- j. Verder moet het eindcijfer voor Nederlands minimaal een 5 zijn.

- k. Ten slotte moet de leerling een lob-dossier hebben samengesteld dat voldoet aan de eisen zoals die in het PTA zijn opgenomen.

10.3. Slaag/zakregeling vmbo-kb en -bb:

Bij de uitslagbepaling voor het vmbo kb en bb spelen de volgende soorten cijfers een rol:

- a. de behaalde cijfers voor de centrale examens (inclusief het cspe), en;
- b. de behaalde eindcijfers (het gemiddelde van het CE en het SE voor een vak, of de cijfers voor de vakken waarover alleen een SE is afgenomen, zoals de beroepsgerichte keuzevakken);
- c. het combinatiecijfer (gecombineerd eindcijfer van de eindcijfers van de beroepsgerichte keuzevakken);
- d. de behaalde eindcijfers gewaardeerd in letters (voldoende/goed, bijvoorbeeld voor lichamelijke oefening).

De kandidaat krijgt op zijn cijferlijst bij het diploma dertien eindcijfers voor:

- a) Nederlands,
- b) Engels,
- c) maatschappijleer,
- d) lichamelijke opvoeding (in een letter: voldoende/goed),
- e) kunstvakken 1, ckv (in een letter: voldoende/goed),
- f) twee profiel gebonden algemeen vormende vakken,
- g) het profielvak,
- h) (minimaal) vier beroepsgerichte keuzevakken en het combinatiecijfer voor de beroepsgerichte keuzevakken.

Alle eindcijfers tellen één keer mee in de uitslagbepaling. Met uitzondering van de eindcijfers over de beroepsgerichte keuzevakken, die worden vanwege hun omvang gecombineerd tot het combinatiecijfer beroepsgerichte keuzevakken.

Daarnaast zijn alle behaalde cijfers voor de centrale examens (inclusief het cspe) en de cijfers voor de schoolexamens zichtbaar op de cijferlijst.

Een leerling is geslaagd voor het eindexamen in de basis- en de kaderberoepsgerichte leerweg, als:

- 1) Het gemiddelde cijfer voor de vakken van het CE ten minste een voldoende is. Dat is onafgerond een 5,5.
- 2) Daarnaast gelden de volgende voorwaarden:
  - Voor het vak Nederlandse taal is het eindcijfer 5 of meer gehaald.
- 3) Ook geldt dat de leerling alleen geslaagd is als:
  - alle eindcijfers een 6 of hoger zijn of;
  - één eindcijfer een 5 is en alle andere eindcijfers een 6 of hoger of;
  - één eindcijfer een 4 is en de overige eindcijfers een 6 of hoger, waarvan ten minste één eindcijfer een 7 of hoger is, of;
  - Voor twee vakken een eindcijfer 5 is gehaald en voor de overige eindcijfers een 6 of hoger waarvan tenminste één eindcijfer een 7 of hoger is en;
  - Geen eindcijfer lager is dan een 4.
  - Voor ieder keuzevak afzonderlijk geen eindcijfer lager dan een 4 behaald is.
- 4) Verder geldt dat de leerling een 'voldoende' of een 'goed' moet hebben gekregen voor de vakken Lichamelijke Opvoeding en Kunstvakken 1 (ckv).

- 5) Ten slotte moet de leerling een lob-dossier hebben samengesteld dat voldoet aan de eisen zoals die in het PTA zijn opgenomen.

10.4. Voor vmbo leerwerktraject geldt dat een kandidaat is geslaagd als:

- a) het eindcijfer voor Nederlands afgerond een 6 of hoger is; en
- b) het eindcijfer voor het beroepsgerichte profielvak een 6 of hoger is; en
- c) het combinatiecijfer een 6 of hoger is.

10.5. De kandidaat die eindexamen heeft afgelegd en die niet voldoet aan de voorwaarden in artikel 10.2, 10.3, 10.4 of 10.5 is afgewezen behoudens de mogelijkheid tot herkansing bepaald in artikel 11.

10.6. Zodra de uitslag is vastgesteld maakt de directeur deze tezamen met de eindcijfers schriftelijk aan ieder kandidaat bekend onder mededelingen van mogelijkheden tot en de regels van herkansing bepaald in artikel 11. De uitslag is de definitieve uitslag als de kandidaat geen gebruik mag maken van de in artikel 11 opgenomen herkansingsregeling centraal examen vmbo.

11. Herkansingsregeling Centraal Examen vmbo

11.1. De kandidaat heeft voor één vak waarin hij reeds examen heeft afgelegd, nadat de uitslag volgens artikel 10 is vastgesteld, het recht in het tweede tijdvak opnieuw dan wel alsnog deel te nemen aan het centraal examen. Hierbij gelden de voorwaarden, dat

- a. het vak betrokken moet zijn geweest bij de eerste uitslag, en
- b. de herkansing plaatsvindt in een volgende tijdvak van hetzelfde examenjaar.
- c. Indien de kandidaat in het eerste tijdvak het examen in een vak op een hoger niveau heeft afgelegd, maar het resultaat is tegengevallen, kan de kandidaat besluiten om in het tweede tijdvak het CE in het betreffende vak op het oorspronkelijke niveau af te leggen. Dit geldt niet als een herkansing, omdat het examen nog niet eerder op dit niveau is afgelegd. Het examenresultaat op het oorspronkelijke niveau in het tweede tijdvak komt in de plaats van het examenresultaat op het hoger niveau in het eerste tijdvak. Als in het tweede tijdvak het CE in het betreffende vak wederom op het hogere niveau wordt afgelegd, dan geldt het wel als een herkansing in de zin van artikel 11.1 en 11.2 en wordt daarmee een kans verbruikt.

11.2. Kandidaten in de basis- en de kaderberoepsgerichte leerweg kunnen in aanvulling op 11.1 ook één tot maximaal vier onderdelen van het cspe herkansen. Dit kan om praktische redenen ook voordat de uitslag volgens artikel 10 is vastgesteld. Dit in overleg met de kandidaat.

11.3. De kandidaat stelt de directeur voor een door deze laatste te bepalen dag en tijdstip schriftelijk in kennis van gebruikmaking van het in 11.1 of 11.2 bedoelde recht.

11.4. Het hoogste van de cijfers behaald bij de herkansing en bij het eerder afgelegde examen geldt als definitief cijfer voor het centraal examen.

11.5. Na afloop van de herkansing wordt de uitslag definitief vastgesteld en schriftelijk aan de kandidaat meegedeeld.

12. Diploma, cijferlijst en certificaat vmbo

- 12.1.** De directeur of mentor reikt op grond van de definitieve uitslag aan de kandidaat die eindexamen heeft afgelegd **in het vmbo** een lijst uit waarop zijn vermeld:
- de cijfers voor het schoolexamen;
  - de cijfers voor het centraal examen;
  - de vakken en het onderwerp of titel van het profielwerkstuk, alsmede de beoordeling van het profielwerkstuk (vmbo-tl);
  - de beoordeling van het Kunstvak(ckv) en het vak Lichamelijke Opvoeding;
  - het combinatiecijfer voor de keuzevakken van vmbo-kb en -bb.
  - de eincijfers voor de examenvakken;
  - de uitslag van het eindexamen.
- 12.2.** De directeur c.q. de mentor reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke voor het eindexamen geslaagde kandidaat een diploma uit, waarop het profiel is of de profielen zijn vermeld, waarin de kandidaat examen heeft gedaan. Duplicaten van diploma's worden niet verstrekt.
- 12.3.** Indien de kandidaat in meer vakken examen heeft afgelegd dan in de vakken die tenminste een eindexamen vormen, worden de eincijfers van de vakken die niet bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken, op de cijferlijst vermeld, tenzij de kandidaat daartegen bezwaar heeft.
- 12.4.** Indien de leerling voldoet aan de voorwaarden voor het judicium 'cum laude' wordt dit op het diploma vermeld, tenzij de kandidaat daartegen bezwaar heeft. Zie voor de voorwaarden voor het judicium 'cum laude' bijlage 2 bij dit examenreglement en de artikelen 3.47 en 3.48 Uitvoeringsbesluit WVO 2020.
- 12.5.** De directeur en de secretaris van het eindexamen tekenen de diploma's en de cijferlijsten.
- 12.6.** De directeur reikt aan de definitief voor het eindexamen gezakte vavo-kandidaat een certificaat uit voor de vakken waarvoor hij het eincijfer 6 of meer heeft behaald.

Bijlage 1: regels m.b.t. inzage in digitaal gemaakte examens

1. De inzage verloopt via de examensecretaris. De wijze waarop de examensecretaris de inzage met behulp van Facet kan organiseren is beschreven in de handleiding voor de afnameplanner/examensecretaris.
2. De inzage is eenmalig en vindt plaats na de vaststelling van de uitslag.
3. De inzage vindt plaats onder toezicht van de directeur (of de examensecretaris of een ander lid van de schoolleiding), die daarbij de richtlijnen omtrent de geheimhouding in acht neemt.
4. Tijdens de inzage ziet de kandidaat zowel de vragen, zijn antwoorden, de toegekende score als het correctievoorschrift.
5. Als een kandidaat de juistheid van de toegekende score betwist, mag de medewerker die toezicht houdt het nummer van de desbetreffende vraag en het antwoord van de kandidaat op die vraag noteren.
6. De kandidaat zelf mag tijdens de inzage geen aantekeningen maken.
7. Als de toezichthoudend functionaris de kandidaat niet kan overtuigen van de juistheid van de toegekende score, legt hij de mening van de kandidaat voor aan de corrector en aan de directeur (of de examensecretaris of een ander lid van de schoolleiding).
8. Met inachtneming van de regels onder 1 tot en met 7 kan per kandidaat inzage worden verleend in de toegekende score. Inzage in de omzetting van de score in een cijfer kan plaatsvinden door de kandidaat te wijzen op de informatie die het CvTE daarover verstrekt.

Bijlage 2: voorwaarden voor het judicium cum laude

Vmbo-tl

Voor vmbo-tl komt het neer op gemiddeld minimaal 8,0 voor de cijfers in het gemeenschappelijk deel, het profieldeel en het hoogste cijfer uit het vrije deel samen. Ook mag geen cijfer lager zijn dan 6. Voor deze bepaling worden eventuele extra vakken buiten beschouwing gelaten. Een 5 voor een extra vak vormt geen probleem voor cum laude.

Zie voor de tekst van de regeling: [Artikel 3.48, eerste lid van het Uitvoeringsbesluit WVO](#).

Vmbo bb/kb

Het gemiddelde eindcijfer van minimaal 8,0 wordt berekend op basis van de eindcijfers voor het beroepsgerichte profielvak, de twee algemene vakken in het profieldeel en het combinatiecijfer in het vrije deel samen. Voor de andere vakken die meetellen bij de uitslagbepaling (Nederlands, Engels en maatschappijleer) mag niet lager zijn behaald dan een 6. Voor deze bepaling worden eventuele extra vakken buiten beschouwing gelaten. Een 5 voor een extra vak vormt geen probleem voor cum laude. Voor het combinatiecijfer geldt dat de samenstellende onderdelen (de beroepsgerichte keuzevakken) ieder wel lager mogen zijn dan 6, mits het combinatiecijfer zelf minimaal 6 is.

Zie voor de tekst van de regeling: [Artikel 3.48, tweede lid van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020](#).

Vermelding van profiel op cum laude diploma

Indien een kandidaat voor meer profielen geslaagd is, mag op het diploma waarop cum laude vermeld staat alleen het profiel/de profielen vermeld worden, waarvoor de kandidaat ook daadwerkelijk cum laude geslaagd is. De kandidaat ontvangt zowel op havo/vwo als op vmbo wel voor het andere profiel c.q. de andere profielen waarvoor hij ook geslaagd is een aparte cijferlijst. Omdat ook op de cijferlijst de uitslag vermeld wordt, kan de leerling hiermee altijd aantonen dat hij ook voor het andere profiel c.q. de andere profielen geslaagd is.

Uiteraard kan de kandidaat ook afzien van de cum laude vermelding en een diploma ontvangen, waarop wel alle profielen waarvoor hij geslaagd is vermeld staan.

Bijlage 3: Procedure bezwaar

De volgende procedure zal worden gevolgd:

- Er wordt een onregelmatigheid geconstateerd bij een (school)examenonderdeel en er volgt overleg met een lid van examencommissie;
- Een lid van de examencommissie heeft overleg met leerling en ouders/verzorgers om te inventariseren wat er precies gebeurd is;
- De examencommissie heeft onderling overleg en neemt een besluit over de voorgenomen maatregel.;
- Een lid van de examencommissie stuurt een brief naar de leerling en de ouder(s)/verzorger(s) met een omschrijving van de onregelmatigheid en welke voorgenomen maatregel de examencommissie van plan is op te leggen;
- De examencommissie geeft aan in de brief dat er *binnen 5 werkdagen* bij de directeur bezwaar kan worden aangetekend tegen de voorgenomen maatregel;
- Komt er binnen 5 werkdagen geen bezwaar tegen de voorgenomen maatregel vanuit de leerling of de ouders/verzorgers, dan wordt de voorgenomen maatregel definitief en dan zal de directeur dit schriftelijk aan de leerling en ouders/verzorgers laten weten. In het schrijven wijst de directeur erop dat er binnen 5 werkdagen alsnog bezwaar kan worden aangetekend tegen de genomen maatregel bij de beroepscommissie van OSG Singelland;
- Komt er binnen 5 werkdagen wel bezwaar tegen de voorgenomen maatregel, dan komt er op initiatief van de school een gesprek onder leiding van de directeur. Aanwezig bij dit gesprek: de leerling(en) (eventueel bijgestaan door de ouder(s)/verzorger(s), de directeur en twee personen die niet betrokken waren bij de maatregel (denk hierbij bijvoorbeeld aan twee andere teamleiders dan de teamleider die betrokken was bij de maatregel);
- Na dit gesprek besluit de directeur of de voorgenomen maatregel alsnog een definitieve maatregel wordt en deelt het besluit schriftelijk mee aan de leerling en de ouders/verzorgers. In het schrijven wijst de directeur erop dat er binnen 5 werkdagen bezwaar kan worden aangetekend tegen de genomen maatregel bij de beroepscommissie van OSG Singelland.

Bijlage 4: PTA escalatieladder

Voorwaarden waar de school aan moet voldoen.

1. Het inlevermoment moet duidelijk in Magister staan, het moment moet tijdig worden opgegeven en er moet herhaaldelijk op worden gewezen (minstens 2 keer, dit hebben zeker onze basisleerlingen gewoon heel hard nodig!!)
2. Een docent mag **nooit** een 1 toewijzen op niet ingeleverd werk. In het examenreglement is dit alleen voorbehouden aan de directeur/examencommissie.

Wat doen we als leerlingen het niet inleveren op het vastgestelde moment.

Stap 1.

De leerling zorgt dat het werk alsnog wordt ingeleverd op dezelfde dag of uiterlijk 8.15 uur de volgende morgen. Dit kan digitaal, of via het postvakje van de docent. Hier komt geen registratie van in Magister, maar de mentor wordt wel op de hoogte gesteld.

Stap 2.

De leerling kan niet voldoen of voldoet niet aan bovengenoemde opdracht. De docent neemt contact op met de ouders van de leerling. De leerling heeft na het telefoontje (of in uitzonderlijke gevallen een email als de ouders niet telefonisch bereikbaar zijn) 24 uur de tijd om het alsnog in orde te maken. Er komt een registratie in Magister. Ook van deze stap wordt de mentor op de hoogte gesteld.

Stap 3.

Als stap 2 niet tot het gewenste effect leidt, dan wordt de coördinator/teamleider ingeschakeld. Deze geeft de leerling een officiële waarschuwing. Er volgt een brief/mail met deze officiële waarschuwing. De opdracht wordt als vanzelf alsnog ingeleverd en beoordeeld. Ook deze stap wordt vermeld in Magister.

Stap 4.

Als stap 3 geen effect heeft, dan stelt de docent de coördinator/teamleider hiervan op de hoogte. Vervolgens wordt er een 1 toegekend door de examencommissie/directeur Deze 1 mag eventueel herkanst worden door inzet van de officiële herkansingsregel. Ouders worden wederom telefonisch én per mail op de hoogte gebracht van dit voorgenomen besluit. Ouders hebben het recht om bezwaar aan te tekenen tegen dit besluit binnen vijf werkdagen bij de directeur. De opdracht wordt alsnog ingeleverd en vervolgens beoordeeld conform het beoordelingsmodel ten koste van een herkansing. Dit wordt door de examensecretaris vastgelegd in het Internet Schooldossier. Tevens een melding in Magister.

Stap 5.

Als stap 4 geen effect heeft, dan komt de leerling voor de 3e keer bij de teamleider wegens het niet inleveren van zijn werk. In dit geval worden ouders uitgenodigd en wordt er een 1 toegekend die niet herkansbaar is. Ook dit moet ook schriftelijk worden bevestigd aan de ouders. De ouders hebben het recht om binnen vijf werkdagen bezwaar aan te tekenen bij de directeur. De opdracht moet alsnog worden ingeleverd. De maatregel wordt vastgelegd in het Internet Schooldossier. tevens een melding in Magister.

Aangezien CKV, LO en het profielwerkstuk met een voldoende moeten worden afgesloten, zijn deze vakken bij deze stap uitgezonderd. De opdracht wordt alsnog ingeleverd en beoordeeld zoals elke andere leerling.

Stap 6.

Als stap 5 geen effect heeft, dan komt de leerling voor de 4e keer bij de coördinator/teamleider omdat hij iets niet voor elkaar heeft dat omschreven is in het PTA. De leerling wordt geschorst totdat het werk klaar is. Er volgt een gesprek met leerling, ouders, de directeur en een lid van de examencommissie waarbij mondeling en schriftelijk kenbaar wordt gemaakt dat dit de allerlaatste waarschuwing is. Bij een volgend vergrijp volgt uitsluiting van het examen en volgt stap 7

Stap 7.

De leerling wordt uitgesloten voor een deel van het examen. Hij kan niet mee doen aan de eerste zitting van het centraal examen. Ook deze maatregel wordt vastgelegd in het internetschooldossier en Magister.